

Iepenlaan 26,
1406 PW Bussum

www.majellakapel.nl

Maandbrief, januari 2023

Januari – een nieuw begin

Een nieuw begin, met nieuwe mogelijkheden. Met plannen misschien om dingen anders aan te pakken. Zijn er dingen die beter kunnen? Zaken waar we meer tijd aan zouden willen besteden, of misschien juist minder?

Het is een van de mooie aspecten van een tijdsindeling in dagen – weken – maanden – jaren, dat je zeggen kunt: vanaf morgen – vanaf volgende week – vanaf volgend jaar ga ik het anders aanpakken. Tegelijk schuilt daar ook een gevaar in, namelijk dat je iets juist gemakkelijk uitstelt en denkt: deze week nog even niet, maar vanaf volgende week....

Wat in ieder geval blijft is de saamhorigheid binnen onze kleine gemeenschap van leden en vrienden van Vrijzinnigen Naarden-Bussum en de aandacht die we aan elkaar geven. Wat blijft zijn de zondagse bijeenkomsten, vaak in de Majellakapel, regelmatig bij de Doopsgezinden of de Remonstranten, soms bij de Lutheranen.

Van harte hoop ik u ook in het komende jaar weer heel vaak tegen te komen.

Laten we er met elkaar een heel mooi jaar van maken!

Een paar opmerkingen nog:

- I.v.m. de winterse temperaturen en de gestegen verwarmingskosten overweegt het bestuur of de zondagse bijeenkomsten vanaf half januari in de koffie kamer gehouden gaan worden. Als het niet al te koud is, is een bijeenkomst in de, sfeervollere, kerkzaal met jassen aan ook mogelijk.
- Op 24 december is gecollecteerd voor de Stichting Vluchteling. De opbrengst bedroeg € 304,70. Een prachtig resultaat! Alle gevers hartelijk dank!

Marijke Katerberg-Muns

't Was me 't jaartje wel

Het was in 1956, nu 66 jaar geleden, dat Wim Kan - één van de groten van het cabaret van toen - op de radio zijn oudejaarsconference bracht onder de titel *'t Was me 't jaartje wel*. We sluiten nu 2022 af en kunnen van dit jaar hetzelfde opmerken. Het was ons het jaartje wel. We konden gelukkig wel weer voorzichtig samen komen als gemeenschap na twee jaar van veel *corona* gedoe. Maar waar de ene crisis langzaam onder controle raakte, daar doemde de volgende alweer op. Eind februari begon Poetin zijn militaire avontuur in Oekraïne, het was het begin van een *oorlogscrisis* in Europa. Die bleef ook voor ons niet zonder gevolgen. De levering van gas en olie vanuit Rusland stopte en er ontstond een *energiecrisis*. De prijzen van voedsel en energie stegen explosief. In de zomer werden we herinnerd aan die andere crisis, die van het *klimaat*. Grote delen van de wereld hadden te lijden onder intense hittegolven, met droogte en natuurbranden tot gevolg. Al die crises die op elkaar inwerken, stellen ons voor een complexe uitdaging zoals wij nog niet eerder hebben gezien.

Zoals bij alle crises zullen de armsten en meest kwetsbaren het eerste en het hardste getroffen worden. Vele huishoudens vragen zich bezorgd af of zij nog in hun basisbehoeften, zoals voedsel en verwarming, kunnen voorzien. In Oekraïne zitten velen ondertussen in de kou en in het donker. En ook hier worden 'warmtekamers' door het Leger des Heils ingericht voor ieder die het zich niet kan permitteren de thermostaat open te draaien. Wat betekent dit alles voor de samenleving en wellicht ook voor een geloofsgemeenschap als de onze? Kunnen we nog iets positiefs verwachten?

Misschien wel meer dan we denken. Het inzicht komt terug dat mensen op elkaar zijn aangewezen, ze elkaar gewoon nodig hebben. Bas Heine schreef in de NRC dat het in het maatschappelijke debat de laatste decennia steeds meer over 'ikken' ging. De 'Ik' kon steeds beter zonder de kerk, de vakbond, de politiek, de vereniging. Op Twitter liet de 'ik' weten dat hij boos is, niet wordt gezien, wordt gekwetst en benadeeld en zich door niemand zich iets laat vertellen, door de overheid al helemaal niet. De betrokkenheid op, de afhankelijkheid van en de verantwoordelijkheid voor de wereld naast het zo gekoesterde 'ik' verdwenen naar de achtergrond. De 'Ik' was zich bewust van zijn rechten en mogelijkheden en liet zich minder gelegen liggen aan wat anderen van hem vragen.

Vóór het tijdperk van de Verlichting en de Romantiek was dat anders. De mens wist zich afhankelijk van en onderworpen aan de krachten van de natuur en van een almachtige God. Je kon het beste je daar bescheiden naar schikken, alsook naar het collectieve 'wij'. Dat veranderde toen de techniek en de wetenschap en hier in het westen de welvaart een hoge vlucht namen. Daarna werd het 'ik' zelfstandiger en meende steeds meer te kunnen bepalen hoe de wereld zijn wereld moest zijn. We hadden God, maar ook medemensen minder nodig om te overleven. De Duitse filosoof *Johann Gottlieb Fichte* (1762 —1814) stelde zelfs dat we alleen vanuit het 'ik' de buitenwereld kunnen bevatten. Zo ontstond het primaat van het 'ik'. We zien dat terug in de maatschappelijke ontwikkelingen van de afgelopen decennia. Mensen delen op Facebook, Twitter en andere social media hun hoogst persoonlijke inzichten en ontmoeten daar bewust of onbewust vooral nog anderen die hetzelfde denken en vinden.

Maar door de crises die ons in de greep nemen ontdekt het 'ik' wellicht weer dat er een wereld is buiten hem, een wereld met anderen, met inzichten en levensstijlen waar hij zich misschien niet mee verwant voelt, maar op wie hij door de nood der tijden opnieuw aangewezen raakt.

Het was me het jaartje wel, maar misschien leveren al die crises ook iets positiefs op voor het komende. Misschien groeit het besef van een 'wij', dat we elkaar nodig hebben, dat we compromissen moeten sluiten en compassie moeten hebben met elkaar, met alles wat leeft.

ds. Peter Korver

Opnieuw

Laat ik maar meteen met de deur in huis vallen: ik wens u allen een gelukkig nieuwjaar en een waardevol 2023. Maar wat is dat toch? We openen een blad op een nieuwe kalender, we 'swipen' op onze telefoonagenda door naar een nieuw - soms niet eens meer- leeg blad en toch is dat heel anders dan van willekeurig welke maand dan ook. Is de overgang van dat ene cijfertje - nu van een 2 naar een 3 - naar een nieuw jaar zo inhoudsvol, dat we behoefte hebben aan ook voor onszelf een nieuw begin? Een van de vaste rituelen zijn de 'goede voornemens'. Neem nu mijn eigen voornemen: ik ga echt meer bewegen (nu echt!), meer wandelen en zwemmen. Ja echt!

Op een kerstkaart, die we kregen stond de tekst, ik citeer een deel:

          Iemand voor iemand zijn misschien
          en het verschil maken, toch,
tussen onverwisselbaar uniek en om het even.
          Tussen dood en leven (Huib Oosterhuis)

Ik liep op de markt, omdat mij door iemand een cappuccino was beloofd, te ontvangen met een codewoord. De koffie was heerlijk, maar vooral door de ontmoeting met de man en vrouw die deze koffiekraam bemensten. Zij deden met hun koffie wat in dat citaat staat, namelijk het verschil maken, voor ouderen, gehandicapten, eenzaam soms. Een praatje met mensen zoals u en ik. Ik heb met hen afgesproken om ze nog eens op een rustiger moment te ontmoeten en te horen wat ze drijft dit te doen, in weer en wind. Ik wil daar graag in de volgende Maandbrief wat over laten horen.

Misschien is *iemand voor iemand zijn en het verschil maken* wel het enig, echte, goede voornemen. Laat dit dan mijn voornemen zijn.

En tot slot, ik denk terug aan een ander citaat dat ik ooit hoorde: Het gaat er niet om wat het nieuwe jaar ons zal brengen, maar wat breng ik het nieuwe jaar.

Joke Werner-van Slooten

Komende diensten (in de Majellakapel, tenzij iets anders bij de dienst vermeld):

Op zondag 1 januari is er geen dienst.

8 januari: deze ochtend zullen we elkaar weer ontmoeten. Vanaf 10.30 uur bent u welkom om bij een kopje koffie elkaar een mooi 2023 toe te wensen. De dienst zal om ongeveer 10.45 uur beginnen en wordt geleid door ds. Peter Korver; Marcus van der Heide bespeelt het orgel. De bijeenkomst wijkt af van een gebruikelijke dienst. We lezen enkele gedichten met als thema winter. We bekijken schilderijen van Jan Mankes (1889-1920) die al evenzeer uitdrukking gaf aan de sfeer van de kaalheid van de winter, waarin verscholen ligt een nieuw begin. Hij was getrouwd met Anne Zernike, die in onze kringen bekend is als de eerste vrouwelijke predikant van Nederland. In 1911 werd ze beroepen door een doopsgezinde gemeente in Friesland. Het grootste deel van haar leven zou deze zeer vrijzinnige vrouw voorganger zijn van de NPB in Rotterdam. Ook aan haar geven we aandacht.

Na afloop van de bijeenkomst is er een glaasje Glühwein of sap.

15 januari: dr. Hans le Grand gaat voor en Marcus van der Heide bespeelt het orgel.

22 januari: in deze triodienst, samen met de Doopsgezinden en de Huiskamergemeente, zal ds. Annegreet van der Wijk voorgaan en zorgt Nico Strubbe voor de muzikale begeleiding.

29 januari: deze ochtend horen we dr. Rob Nepveu in een bezinningsbijeenkomst.

5 februari: er is deze ochtend geen dienst in de Majellakapel. Het is minikerkendag, met een dienst in de Koepelkerk in Bussum, die om 11 uur begint.

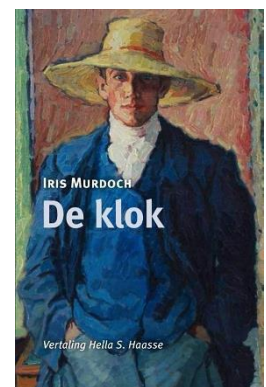
Koffiedienst (graag zelf ruilen met anderen als je verhinderd bent):

8 januari	Marja en Wim Teunissen (035-69 21 270)
15 januari	Nel van Gooswilligen (035-69 48 403) en Nely Hofman (035-69 30 478)
22 januari	Hanneke en Louis van Beek (035-69 48 030)
29 januari	Nel van Gooswilligen (035-69 48 403) en Nely Hofman (035-69 30 478)

Literatuurkring, dinsdagmiddag 24 januari, 14.30 uur

We bespreken vanmiddag *De Klok* van Iris Murdoch.

Met *The Bell* (1958) vestigde Iris Murdoch definitief haar naam als een van de beste Engelstalige schrijvers. De roman over een groep mensen die – ver van de drukke wereld – tot rust wil komen in de religieuze gemeenschap Imber Court is tegelijk geestig en serieus. Murdoch combineert in deze roman een uiterst ingenieuze plot met een scherpe blik op de menselijke geest. Centraal in dit verhaal staan Dora, die haar man heeft verlaten, en Michael, de geestelijk leider van Imber Court. Hij is homoseksueel en wordt

onmiddellijk verliefd op de jonge student Toby, die een paar maanden op Imber Court komt werken voor hij naar de universiteit gaat. Murdoch schrijft met veel compassie over Michael en zijn verliefdheid. The Bell verscheen in 1961 in een vertaling van Hella S. Haasse als De klok.

Over de drempel

Al weer ligt er een jaar achter ons. Onze planeet Aarde heeft weer haar baan om de zon afgelegd. Januari is genoemd naar de Romeinse god Janus. Deze god is verbonden met de drempel. Wij zijn de drempel van 2022 naar 2023 overgestoken. Dat ervaren we als het maken van een nieuw begin. Daarom wensen we elkaar het beste toe. Immers, we zijn altijd onzeker waar het de toekomst betreft. We begrijpen dat met het overschrijden van de drempel naar een nieuw jaar niet alles verandert. Maar de gedachte een nieuwe periode aan te vangen is verfrissend.

Een paar gedachten nog bij het begrip 'drempel':

Een drempel kan staan voor een hindernis. Het kost moeite deze te overwinnen. Wellicht vraagt het moed over een drempel te stappen.

Een drempel passeren betekent ook iets afsluiten en iets nieuws beginnen.

Bij het staan voor een drempel wil men vaak terugblikken naar ene periode die afgesloten raakt en wellicht vooruitkijken naar wat de toekomst te bieden heeft.

Met zijn allen gaan we de drempel over naar het nieuwe jaar, maar doen dat ook als individu.

Ik wens u allen het beste toe voor 2023 en hoop dat ook de wereld goede momenten tegemoet gaat.

dr. Rob Nepveu

Ten slotte een gedicht van Johan de Wit, dat hij gebruikte in de dienst van 4 december:

De levensjaren

Ieder jaar van ons leven
voegt een rafelrandje toe
aan de stof waarvan wij zijn geweven
en wij geven het onwillig toe
wij zijn wel wijzer maar ook soms ook een beetje moe

De tijd die wij nog hebben wordt niet meer besteed
aan voornemens van drukte en grootse plannen
bezieling hult zich niet meer in het geestdriftig kleed
en we geven het onwillig toe
we zijn wel milder maar ook soms een beetje moe

Het verleden wordt groter, de toekomst kleiner
het bestaan is niet meer zo groots en meeslepend als weleer
de vreugde om het leven is zo groot niet meer
en we geven het schoorvoetend toe
we zijn wel blij met alles wat we hebben maar ook soms een beetje moe

De mensen om ons heen, we ontmoeten ze waar mogelijk
en ook al zijn de contacten soms vluchtig en schaars
we waarderen de aandacht hogelijk
maar tegelijk geven we toch ook toe
van al die meningen word je ook soms een beetje moe